

SREDA, 2. MAJ 2001.

1. Posle prošlonedeljnog ubistva 8 makedonskih policajaca širom Makedonije traje odmazda nad Šiptarima. Spaljeno je 70 šiptarskih lokala u Bitolju, Kumanovu i Kičevu. U Skoplju se pucalo na šiptarsku ambasadu, jedan Šiptar je ubijen a mnogo njih pobijeno.
2. Celu javnost je šokiralo otkriće da je 6. aprila 1999. godine na dnu Dunava kod Kladova jedan ronilac pronašao hladnjaču sa 50 neidentifikovanih leševa staraca, žena i dece. Policija je tada promenila kosmetske tablice na hladnjači i uništila je, a slučaj je proglašen državnim tajnom. Tokom sedmice priča je potvrđena, a i sam ronilac je ispričao šta je pronašao. Srpsko Ministarstvo policije formiralo 7. maja 2001. je grupu koja treba da rasvetli ovaj događaj i ubrzo smenjen je smenjen načelnik Javne bezbednosti i još neki generali.
3. Holandanin Johan Mekes izjavio je pred sudom u Arnhemu da je od juna do decembra prošle godine, boreći se na strani šiptarskih terorista sa juga Srbije, ubio 74 jugoslovenska vojnika i policajca. Ubica je dodao i da se na strani Šiptara borio "iz ubeđenja". Srpski ministar za nacionalne manjine i član Koordinacionog tela za jug Srbije Rasim Ljajić izjavio je da je njihov tim odavno upozoravao da među Šiptarima ima i 17 Holandana, ali da je ta informacija ostala bez odjeka; sada, kada je to i dokazano i kada se zna da je samo jedan ubio 74 Srba, Ljajić je situaciju nazvao "porazom za međunarodnu zajednicu".
4. Premijer Srbije Zoran Đinđić izjavio je da je potrebno 1-2 godine da se pokaže da je Slobodanu Miloševiću moguće pravedno suđenje u Beogradu, uključujući i ono za ratne zločine. Đinđić je rekao da bi Milošević u svakom drugom slučaju ispao pobednik.

ČETVRTAK, 3. MAJ 2001.

5. U Vukovaru je uhapšeno sedmoro Srba osumnjičenih za ratne zločine. Samostalna demokratska srpska stranka iz Hrvatske podseća da je hapšenje Srba povratnika "postalo uobičajena praksa pred značajne datume iz prošlosti ili pred izbore".
6. Načelnik generalštaba Vojske Jugoslavije Nebojša Pavković izjavio je da će SRJ uskoro tražiti prijem u Partnerstvo za mir NATO-a.
7. Savezni ministar pravde Momčilo Grubač izjavio je završen nacrt zakona o saradnji SRJ sa Tribunalom u Hagu. Nacrt predviđa detaljnu proceduru pred domaćim sudovima da bi neki građanin SRJ bio isporučen Tribunalu. Da li će

Savezna skupština zakon uskoro usvojiti zavisi od stava Socijalističke narodne partije Crne Gore.

PETAK, 4. MAJ 2001.

8. Pre dva dana su predstavnici međunarodne zajednice na Kosmetu u razgovorima o budućem najvišem pravnom aktu pokrajine napravili iznenađenje načelno prihvaćajući ekstremne zahteve Šiptara, koji Kosmet čine državom. Nije prihvaćen nijedan amandman srpske strane. U znak protesta Rada Trajković je napustila Privremeno administrativno veće Kosova (PAVK). Usledila su saopštenja srpske i savezne vlade da je novi "ustav" potpuno neprihvatljiv, kao i najave da će šef UNMIK-a Hans Hakerup biti pozvan u Beograd da izloži svoje planove. Kosmetski Srbi su zapretili da će, ukoliko se izglasa tako nepovoljan zakonski akt, sami napraviti ustav, formirati vladu i izabrati predsednika. Skupština Srbije je danas imala sednicu na kojoj je bez ijednog glasa protiv i bez uobičajene ružne atmosfere svađe doneta rezolucija u kojoj se traži striktno poštovanje rezolucije 1244 Ujedinjenih nacija i podržavaju srpski amandmani. Srbi u svakom slučaju ne mogu da dozvole da se na Kosmetu odlučuje preglasavanjem. Sve to je rezultovalo time da 6. aprila Hakerup odloži donošenje "ustava". Ocenjeno je da do ovoga ne bi došlo bez složne reakcije cele srpske političke scene.
9. Delegacija Savezne skupštine na čelu sa predsednikom Veća građana Dragoljubom Mićunovićem boravi u Moskvi. Oni su se sastali sa predstavnicima ruske Dume i ruskim premijerom Mahailom Kasjanovom. Razgovaralo se o ideji da se deo ruskog prema SFRJ reši robnim kompenzacijama.

SUBOTA, 5. MAJ 2001.

10. Blokade puteva na severu Kosmeta koje su Srbi postavili u znak protesta što je međunarodna administracija postavila carinske punktove na severnim granicama pokrajine traju već 18 dana. Srpski krizni štabovi će od danas dopuštati promet robe.
11. Pošto je istekao rok koji je makedonska vojska dala civilima iz sela oko Kumanova da se evakušu, počeli su snažni napadi na uporišta šiptarskih terorista. Međutim, pozivu se odazvalo svega 150 ljudi, jer Šiptari ostale (oko 3000) koriste kao živi štit. Teroristi traže i do 30.000 maraka da bi pustili ljude da se evakušu, a one koji nemaju da plate na silu mobiliju.

Pretpostavlja se i da u borbama učestvuju i teroristi sa juga Srbije.

12. Vladika šumadijski Sava služio je u starim ostacima kosmajskog manastira Kastaljan prvu liturgiju posle 300 godina. Time je počelo obnavljanje manastira opustelog još tokom seobe Srba 1690. godine.
13. U Gnjilanu je održana utakmica između srpske i šiptarske dece, na manifestaciji pod nazivom "Prvi korak". Sudije su bili administrator Gnjilana i komandant policije, a publika uglavnom američki vojnici KFOR-a. Pobili su Srbi rezultatom 3:1.

NEDELJA, 6. MAJ 2001.

14. Danas je Đurđevdan. Njegova Svetost Patrijarh Pavle služio je u Sabornoj crkvi u Beogradu liturgiju zajedno sa poglavarom Poljske pravoslavne crkve Arhiepiskopom Savom. Episkop Vranjski Pahomije posetio je vojnike i policajce na brdu Sveti Ilija i na vatrenoj liniji služio liturgiju i pričestio ih.
15. Srpski ministar pravde Vladan Batić izjavio je da činjenica da su u Tribunalu u Hagu optuženi samo lideri Srba može imati dalekosežne konsekvence oko nadoknade ratne štete koju bi Srbija i SRJ prema morale da plate Bosni i Hrvatskoj. U vezi nedavne izjave Karle del Ponte da bi protiv bivšeg hrvatskog predsednika Franje Tuđmana danas bila podignuta optužnica da je živ, Batić je podsetio da se mogu podizati i "posthumne optužnice", kao što je to učinjeno protiv nekih Srba i upitao treba li više dokaza da su i lideri Hrvata, muslimana i Šiptara krivi "od činjenica da je iz Hrvatske prognano 100.000 Srba, fotografija mudžahedina iz Bosne, i situacije u kojoj samo sa srpskih crkava na Kosmetu danas više ne zvone zvona".
16. Visoki predstavnik Evropske Unije za spoljnu i bezbednosnu politiku Havijer Solana doputovao je u Skoplje da bi dokazao makedonskim vlastima da ne treba da uvede ratno stanje kao što su najavili. Sutradan je sa sličnim namerama u Skoplje doputovao i generalni sekretar NATO-a Džordž Robertson. Ratno stanje narednih dana zaista nije uvedeno i umesto toga je izvršena velika rekonstrukcija vlade.

PONEDELJAK, 7. MAJ 2001.

17. Pre dva dana demonstranti u Trebinju u Republici Srpskoj (RS) sprečili su postavljanje kamena temeljca za obnovu prve džamije u RS. Danas je u Banja Luci veliki broj demonstranata sprečio početak radova na obnovi Ferhad-pašine džamije. Na svečanost koja je trebalo da se dogodi bili su došli mnogi važni gosti. Kamenovan je ministar inostranih poslova BiH Zlatko Lagundžija, a u zgradi Islamske zajednice koja je bila nekoliko

sati u opsadi bili su zatočeni premijer RS Mladen Ivanić i visoki predstavnik međunarodne zajednice @ak Klajn. Sa zgrade je skinuta muslimanska zastava, a autobusi kojima su muslimani došli su zapaljeni. Predsednik RS Mirko Šarović došao je hitno u Banja Luku da smiruje demonstrante. Ministar unutrašnjih poslova RS ponudio je ostavku. Narednih dana iz sveta su stigla brojna negativna reagovanja povodom ovih događaja, a premijer Ivanić je izjavio da su "pozicije RS ozbiljno uzdrmane". Usledili su i protesti muslimana u Sarajevu.

18. Danski pripadnici KFOR-a ubili su kod Zubinog Potoka Srbina Dejana Milovića pretresajući njegov automobil; oni tvrde da je Milović na njih uperio pištolj. Telo je poslato u Prištinu da bi se utvrdilo da li je to tačno, jer ima indicija da su Danci divljački izbacivali iz vozila i žene sa malom decom i u "samoodbrani" pucali 6 puta, kao i da nisu dozvolili hitnoj pomoći iz Zubinog Potoka da pomogne smrtno ranjenom čoveku (dok je stigao doktor KFOR-a Milović je umro). Isprva nije bilo dozvoljeno da u obdukciji učestvuju i srpski patolozi, ali je odluka preinačena. Prvi rezultati beogradskih patologa pokazuju da je Milović zaista ubijen s leđa. Predsednik Saveznog komiteta za Kosmet Momčilo Trajković izjavio je povodom ubistva da je KFOR, inače nesposoban da se razračuna sa ekstremistima, "veoma agilna u obračunu sa srpskim civilima". Usledili su veliki protesti Srba u Zvečanu.
19. Premijer Srbije Zoran Đinđić učestvuje na Petom kongresu socijaldemokratskih partija Evrope u Berlinu.
20. Ambasador Francuske Gabrijel Keler položio je u manastiru Gradac cveće na grob Jelene Anžuske, francuske princeze i žene srpskog srednjovekovnog kralja Uroša. Manastir Gradac je Jelenina zadužbina.
21. U Sanskom Mostu u Bosni i Hercegovini, gradu pod muslimanskom kontrolom, bačena je bomba na srpsku crkvu, na kojoj su polupani prozori. To se desilo u nizu napada na srpske povratnike u taj deo Bosne ovih dana.

UTORAK, 8. MAJ 2001.

22. Predsednik SRJ Vojislav Koštunica otputovao je Njujork na uručenje nagrade "Državnik godine" koju mu je dodelio američki institut "Istok-Zapad". Ovo je ujedno i prva Koštunicina poseta Americi. On je danas razgovarao u Njujorku sa generalnim sekretarom Ujedinjenih Nacija (UN) Kofijem Ananom o stanju na Kosmetu i pravnom okviru za tu pokrajinu. Koštunica će se u Vašingtonu sastati sa američkim potpredsednikom

- Dikom Čejnijem, državnim sekretarom Kolinom Paelom, savetnikom za nacionalnu bezbednost Kondolizom Rajs, a moguć je i susret sa predsednikom Džordžom Bušom.
23. Glavni tužilac Tribunala u Hagu Karla del Ponte sastala se u Vašingtonu sa američkim državnim sekretarom Kolinom Paelom, dan pre njegovog razgovora sa predsednikom SRJ Vojislavom Koštunicom. Karla del Ponte je izjavila da je “na ivici strpljenja” i tražila je od Pauela “da pita Košunicu kog datuma će da isporuči Miloševića”. Podsećamo da ovo nije prvi put da Karla del Ponte posećuje zapadne vlade u slično vreme kao srpski političari: slično se dogodilo prilikom nedavne posete Parizu srpskog premijera Zorana Đinđića.
 24. Svetska banka (SB) je primila SRJ u svoje članstvo. Jugoslaviji je dodeljen status najsiromašnijih zemalja, što znači da će SRJ moći da dobija kredite pod izuzetno povoljnim uslovima i da računa na otpis 67% svog spoljnog duga. Potpredsednik Savezne vlade Miroljub Labus, koji se nalazi u Njujorku, izjavio je da članstvo SRJ u SB obnovljeno bez političkih uslovljavanja.
 25. Jugoslovenski ministar poljoprivrede Saša Vitošević prihvatio je američku donaciju od 50 hiljada tona genetski modifikovane soje. On je rekao da bi drugačije ponašanje “bilo nedomaćinsko, jer naša stoka nema čime da se hrani”. Takođe, on je izneo (do sada široj javnosti nepoznat) podatak da je takva soja uvožena i korišćena još od 1998. godine i naglasio da uopšte nije štetna. Mnogi stručnjaci odavno upozoravaju da upotreba takve soje u ishrani naše stoke može upropastiti izvoz mesa iz SRJ, koje je do sada imalo ugled zdrave hrane; izvoz zdrave hrane je inače jedna od retkih izvoznih šansi Jugoslavije.
 26. Specijalni izaslanik američkog Stejt Departmenta Džejms Perdju obišao je krizno područje juga Srbije na granici sa Kosmetom.
 27. Šef misije OEBS-a na Kosmetu Dan Everts izjavio je u Beogradu da će se registracija birača za buduće kosmetske izbore obaviti u junu, bez obzira koliko Srbi budu odugovlačili sa odlukom da li da učestvuju na tim izborima. On je rekao da će moći da glasaju svi koji su na Kosmetu živeli do 1. januara 1998. godine.
 28. Portparol američkog Stejt Departmenta Ričard Baučer izjavio je da je SRJ nedovoljno uradila na saradnji sa Tribunalom u Hagu, tako da Amerika ne može da podrži održavanje donatorske konferencije za SRJ planirane početkom juna.

Nikola Lečić